

NORGES HØYESTERETT

Den 15. mai 2023 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Falkanger, Bergsjø og Steinsvik i

HR-2023-909-U, (sak nr. 23-033515SIV-HRET), sivil sak, anke over sakskostnadsavgjørelse:

A

B

(advokat Ketil Reidar Sellæg Ramberg)

mot

C

(advokat Ole Edvard Tokvam)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder særskilt anke over lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse.
- (2) C tok ved stevning 22. februar 2021 ut søksmål mot A, B og Mutual Intentions AS. Søksmålet gjaldt blant annet krav om kompensasjon for urettmessig utnyttelse av og manglende kreditering for tre sanger som C hadde bidratt på, i strid med Cs rettigheter etter åndsverkloven.
- (3) De saksøkte innga tilsvaer med påstand om at C har krav på en nærmere angitt andel av artistroyalty for de tre sangene, men at de for øvrig frifinnes. Det ble fremmet motkrav om erstatning for at C urettmessig hadde fått sangene, og albumet som inneholdt sangene, fjernet fra flere strømmetjenester.
- (4) Oslo tingrett avsa 2. desember 2021 dom med slik domsslutning:
 - «1. C har krav på 40 – førti – % av artistroyalty fra «Show me how», 40 – førti – % av artistroyalty fra «Bright tomorrow» og 30 – tretti – % av artistroyalty fra «Mutual love». Ved utbetalingen av Cs artistroyalty gjøres fradrag for tidligere utbetaling med 600 – sekshundre – Euro.
 2. For øvrig frifinnes A, B og Mutual Intentions AS.
 3. C betaler erstatning for urettmessig nedtaking av Sangene og Albumet fra strømmetjenestene til Mutual Intentions AS med 49 600 – førtitusen sekshundre – kroner.

4. C betaler erstatning for urettmessig nedtaking av Sangene og Albumet fra strømmetjenestene til A med 12 400– tolv tusen firehundre – kroner.
5. C betaler erstatning for urettmessig nedtaking av Sangene og Albumet fra strømmetjenestene til B med 12 400– tolv tusen firehundre – kroner.
6. C betaler sakskostnader til A, B og Mutual Intentions AS med 474 287 – firehundreogsyttifire tusen to hundreogåttisyv – kroner.»

(5) C anket tingrettens dom til lagmannsretten.

(6) Borgarting lagmannsrett avsa 4. januar 2023 dom med slik domsslutning:

- «1. C har krav på 40 – førti – prosent av artistroyalty for «Show Me How», 40 – førti – prosent av artistroyalty for «Bright Tomorrow» og 30 – tretti – prosent av artistroyalty for «Mutual Love», fra Mutual Intentions AS. Ved utbetalingen av Cs artistroyalty gjøres fradrag for tidligere utbetaling med 600 – sekshundre – euro.
2. C har krav på produsentroyalty på 16,7 – sekstenkommasyv – prosent for «Show Me How», 16,7 – sekstenkommasyv – prosent for «Bright Tomorrow» og 10 – ti – prosent for «Mutual Love» av inntekter fra utgivelsene, fra Mutual Intentions AS.
3. C har krav på at Mutual Intentions AS foretar kreditering av ham som komponist og utøvende kunstner, nærmere bestemt som «featured artist», for utgivelsene «Show Me How» og «Bright Tomorrow», og som komponist og utøvende kunstner på «Mutual Love».
4. Mutual Intentions AS skal registrere C med rollekode A for «Show Me How» og «Bright Tomorrow», og rollekode B for «Mutual Love», hos Gramo og andre tilsvarende rettighetsorganisasjoner.
5. Anken over tingrettens dom, slutningens punkt 2 til 5, forkastes.
6. Sakskostnader tilkjennes ikke, verken for tingretten eller lagmannsretten.»

(7) I samme avgjørelse avsa lagmannsretten kjennelse med slik slutning:

«Ankemotpartenes påstand nr. 1 i motsøksmålet – så langt den går utover det som ble tilkjent i tingretten – avvises.»

(8) A og B har anket lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse til Høyesterett. Anken gjelder rettsanvendelsen og saksbehandlingen.

(9) Det er anført at det er en rettsanvendelses- og saksbehandlingsfeil at lagmannsretten ikke har avgjort rettigheter og plikter for sakskostnadene særskilt for partene på samme side i saken, jf. tvisteloven § 20-6 første ledd. Videre er det feil rettsanvendelse når A og B ikke ble tilkjent full erstatning for sine sakskostnader fra C, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd. C vant i lagmannsretten bare frem med sitt subsidiære krav om produsentroyalty, som kun var rettet mot Mutual Intentions AS. Cs anke knyttet til de punktene i tingrettens domsslutning som gjaldt A og B, ble forkastet.

- (10) C har anført at sakskostnadsavgjørelsen er basert på en svært konkret vurdering av utfallet av flere ulike anførsler og påstander fra begge sider, både i hovedsøksmålet og motsøksmålet. Det er gjort en samlet vurdering hvor det er lagt vekt på at ingen av partene har vunnet frem. Videre er det tatt hensyn til at det er A og B som faktisk har forestått de krenkelser av Cs rettigheter som har funnet sted, og at de har et medvirkeransvar etter åndsverkloven.
- (11) A og B har i etterfølgende prosesskriv anført at Cs anførsel om påståtte krenkelser av åndsverkloven og om at lagmannsretten har tatt hensyn til dette i vurderingen av sakskostnadene, er uten grunnlag. Dommen gir ingen holdepunkter for dette. Det er heller ikke riktig at de har krenket Cs rettigheter, ettersom de ble frifunnet for alle krav om vederlag og erstatning for inngrep etter åndsverkloven.
- (12) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (13) Anken gjelder lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse. Ankeutvalget kan bare prøve lagmannsrettens lovanvendelse og saksbehandling, samt bevisvurderingen så langt den utelukkende gjelder sakskostnadsavgjørelsen, jf. tvisteloven § 20-9 tredje ledd andre punktum. Ankeutvalget kan treffe ny realitetsavgjørelse når det er grunnlag for det, jf. tvisteloven § 20-9 tredje ledd tredje punktum.
- (14) Ankeutvalget tar utgangspunkt i at det i saken for lagmannsretten var tre ankemotparter – Mutual Intentions AS, A og B. Når det er flere parter på samme side, «avgjøres rett og plikt til sakskostnader i forhold til motparten særskilt for hver part», jf. tvisteloven § 20-6 første ledd. At det kan være et sterkt rettsfellesskap mellom partene på samme side, medfører ikke at det kan treffes felles avgjørelse om sakskostnader, jf. til illustrasjon Rt-1998-364. Spørsmålet om en part har vunnet saken etter tvisteloven § 20-2 første ledd eller fått medhold av betydning etter § 20-3, må vurderes ut fra påstanden som den enkelte parten har lagt ned, se HR-2018-1667-U avsnitt 17.
- (15) Lagmannsretten har i vurderingen av sakskostnadsspørsmålet korrekt tatt utgangspunkt i at det samlede utfallet er avgjørende når det er flere krav mellom de samme parter, jf. tvisteloven § 20-2 andre ledd andre punktum. Tvisteloven § 20-6 første ledd er imidlertid ikke nevnt, og i sin drøftelse har lagmannsretten ikke skilt mellom de ulike ankemotpartene. I dommen heter det blant annet:

«Ut fra flertallets syn på realiteten har ikke ankemotpartene fått medhold fullt ut eller i det vesentlige. De har dermed ikke vunnet saken.

...

Samlet sett mener flertallet at saken ikke kan anses vunnet av ankemotpartene. Selv om ankemotpartene har fått større grad av medhold enn ankende part, har begge parter fått medhold av betydning.

...

Flertallet mener at det heller ikke foreligger tungtveiende grunner for å tilkjenne ankemotpartene sakskostnader. Selv om ankemotpartene har fått medhold på langt flere punkter enn ankende part, har spørsmålet om produksjonsrettigheter – som ankende part fikk medhold i – vært et vesentlig tyngdepunkt både under saksforberedelsen og under ankeforhandlingen.»

- (16) Ankeutvalget kan på denne bakgrunn ikke se at sakskostnadsspørsmålet er avgjort «særskilt for hver part», jf. tvisteloven § 20-6 første ledd. Dette er uttrykk for feil lovanvendelse. Utvalget legger til at C bare fikk medhold i at han har krav på en andel av artistroyalty fra Mutual Intentions AS, jf. lagmannsrettens domsslutning punkt 1. Dette punktet i domsslutningen gjelder altså ikke A og B. På den bakgrunn blir det stående uforklart hvorfor A og B ikke har vunnet saken fullt ut eller i det vesentlige, jf. tvisteloven § 20-2 andre ledd. Dette er etter utvalgets syn en saksbehandlingsfeil.
- (17) Lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse i domsslutningen punkt 6 må etter dette oppheves for så vidt gjelder A og B.
- (18) A og B har i fellesskap krevd sakskostnader for Høyesterett med 54 000 kroner med tillegg av merverdiavgift, til sammen 67 500 kroner. Kravet er basert på salær for 15 timers arbeid til en timesats på 3 600 kroner. Etter ankeutvalgets syn overstiger kravet klart det som må anses som nødvendige kostnader knyttet til den særskilte sakskostnadsanken, jf. tvisteloven § 20-5 første ledd. Sakskostnader tilkjennes med 20 000 kroner. I tillegg kommer rettsgebyr med 7 458 kroner, slik at det samlet tilkjennes sakskostnader for Høyesterett med 27 458 kroner.
- (19) Når lagmannsrettens avgjørelse oppheves, utstår avgjørelsen av sakskostnadene i lagmannsretten og tingretten til lagmannsrettens nye behandling, jf. HR-2023-767-U avsnitt 25.
- (20) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

1. Lagmannsrettens dom, domsslutningen punkt 6, oppheves for så vidt gjelder avgjørelsen av sakskostnader for A og B.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler C til A og B i fellesskap 27 458 – tjuesjatusenfirehundreogfemtiåtte – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av kjennelsen.

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Aage Thor Falkanger
(sign.)

Kine Steinsvik
(sign.)